

İnternet tabanlı teknolojinin hızla ilerlemesi, akıllı cihazların kullanımının yaygınlaşması vb. ilerlemeler ile üretilen dijital veri miktarı her geçen gün artarak artan bir seyir göstermektedir. Daha dün veri büyüklüğünü ifade etmek için gigabaytlar konuşulurlarken, günümüz dünyasında boyutlar petabayt, exabayt, zettabaytlar ile ifade edilmektedir. Verinin boyutlarındaki artış daha farklı farklı depolama ve analiz teknolojilerinin gelişmesine neden olmuştur. Önceden üretilen veriler defterler ile büyük kütüphane ya da fiziksel arşivlerde depolanırken, günümüzde dijital platformlarda, dijital arşivlerde saklanmaktadır. Büyük veri, günümüzde temel hammadde olarak görülmektedir. Öyle ki, kişilerin davranış eğilimlerinden, tüketim alışkanlıklarına ve tercihlerine, hastaya göre kişisel ve doğru tedavi protokolünün oluşturulmasından, ülke güvenliğine, üretimden Ar-ge faaliyetlerine kısacası artık her alanda, dijital hayatta bırakılan veri izlerinden istifade edilmektedir. Büyük veri analitiği, bu verileri toplayacak sensör gibi sistemlerin varoluşu kadar önemlidir. Zira depolanan veri analiz edilmediği sürece, depolama maliyetinden başka bir şey değildir. Ayrıca depolanan veri tek bir formatta olmayabilir. Veriler her zaman yapılandırılmış formatta olmaz. Yarı yapılandırılmış ya da yapılandırılmamış formatta verilerin de işlenmesi, elde edilecek iç görü kalitesinde değişikliğe yol açmaktadır. Karar vericilere, politika üreticilere bilgi desteği sağlamak, bilgi edilme sürecinin kalitesini yansıtır. Analizleri gerçekleştirecek veri analiz uzmanının kalitesi, yazılım dillerini kullanabilme becerisi, doğru algoritmalar vb. unsurlar doğru içgörülere ulaşabilmek için oldukça önemlidir. Ülkemizde ve dünyada veri analizi konusunda yetişmiş nitelikli uzman yetiştirme çabaları çeşitli platformlarda devam etmektedir. Yetişkin eğitimi düzeyinde ele alınan büyük veri analitiği, yazılım dilleri vb. başlıklar, üniversite eğitimi kapsamında da ele alınmalı ve eğitim içerikleri uygulamalar da eklenerek güncellenmelidir. Çünkü analiz uzmanlık gerektirmesinin yanında uygulama alanı bulunması bakımından yüksek oranda tecrübe ve inovatif yaklaşım da gerektirmektedir. Ülkemizde dijital dönüşüm kapsamında e-Devlet sistemi gibi, büyük veri uygulamalarına temel olan girişimler, 1999 yılında yayınlanan Ulusal Enformasyon Altyapısı Ana Planı (TUENA), e-Türkiye Girişimi Eylem Planı (2000) ve e-Dönüşüm Türkiye Kısa Dönem Eylem Planı (2003-2004) gibi politika belgelerinde düzenlenmiştir. Daha sonra 10. Kalkınma Planı ile birlikte e-Devlet ile kapsamında belirlenen politikalar hayata geçirilmeye devam etmiştir. Dijital dönüşüm uygulamaları 3 Ağustos 2018 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı tarafından yayımlanan 100 Günlük İcraat Programında belirlenen hedefler çerçevesinde yürütülmeye devam etmiştir. Yine Cumhurbaşkanlığı tarafından 13 Aralık 2018 tarihinde yayımlanan II. 100 Günlük İcraat Programı ile de dijital dönüşümle ilişkin hedefler genişletilmiş, bu kapsamda uygulamalar faaliyet bazında Bakanlıklar nezdinde organize edilmiş, belirli konularda takip noktası Dijital Dönüşüm Ofisinin uhdesine verilmiştir. Dijital dönüşüm, yalnızca teknoloji transferi ile değil, önemli bir kültürel değişimi de gerektirmektedir. Özellikle işgücü piyasasında da değişim ve dönüşüm için gerekli olan yeterli niteliklere sahip işgücünün sağlanması teknoloji transferi kadar önemlidir. Çalışanların bu yeni teknolojiyi kullanacak, ihtiyaç doğrultusunda yönlendirecek hatta daha ileri teknolojiler geliştirebilecek inovatif yaklaşıma sahip bir dünya vatandaşı olmasını sağlamak elbette ki kaliteli ve dünya gerçeklerine ayak uydurabilen bir eğitim yaklaşımı ile gerçekleştirilebilir. Özellikle kamuda, bilişim alanında çalışanlarına, IT uzmanlarına, kariyer uzmanlarına ve altyapı alanında yetişmiş tekniker ve teknisyenlere, büyük veri altyapıları, akıllı sistemler, veri analizi ve yöntemleri, derin öğrenme, makine öğrenmesi vb. kısacası dijital dönüşüm temelinde ele alınabilecek tüm konularda gelişmeler hususunda kendilerini revize edebilecekleri imkânlar sağlanmalıdır. Özellikle kamu için, uzmanlık gerektiren pek çok iş hizmet alımı yolu ile sağlansa bile, bu sistemin sürdürülebilirliği ancak bu alanda liyakati bulunan personel tarafından sağlanacaktır. Kamuda bilişim alanında çalışan uzmanlara, tekniker ve teknisyenler ile karar vericilere verilebilecek en önemli öneri teknolojik gelişmelere bağlı olarak yaşanacak olan zorunlu değişime ayak uydurmaya çalışarak dönüşümün gerektirdiği bilgi güncellemesine açık olunmasıdır.